

ΛΟΓΟ-ΛΗΜΙΑ

Συζητήσεις για την ελληνική λογοτεχνία και τον πολιτισμό (από την αρχαιότητα μέχρι τα νεότερα χρόνια)

3^{ος} Θεματικός Κύκλος

Τετάρτη, 10 Μαρτίου 2021, 17.00-19.00

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ 1821:

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ομιλητές:

Πέτρος Παπαπολυβίου

Αφροδίτη Αθανασοπούλου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ



Πέτρος Παπαπολυβίου, Αναπληρωτής Καθηγητής Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Πτυχές του 1821 στην Κύπρο:

Από την ιουλιανή οδύνη στις πρώτες εφημέρες μεγάλες προσδοκίες

Η εισήγηση εξετάζει συνοπτικά τον αντίκτυπο της έκρηξης της επανάστασης του 1821 στην Κύπρο, παρουσιάζοντας τις πληροφορίες για την πνευματική άνθηση στην προεπαναστατική περίοδο, τη δράση της Φιλικής Εταιρείας στην Κύπρο, και τη θυλούμενη άφιξη του Κωνσταντίνου Κανάρη στη Λάπηθο και στις ακτές της Αμμοχώστου, τον Ιούνιο του 1821. Θα γίνει αποτίμηση των δραματικών γεγονότων της 9ης Ιουλίου 1821 με τις εκτελέσεις, τους εξισλαμισμούς και το κύμα φυγής από την Κύπρο. Τέλος, θα αποτιμηθούν η παρουσία και δράση Κυπρίων αγωνιστών στην Επανάσταση, οι απόπειρες απελευθερωτικής εκστρατείας στην Κύπρο και οι μεγάλες προσδοκίες που δημιουργήθηκαν στο νησί από την έλευση στην Ελλάδα του Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια.



Αφροδίτη Αθανασοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Νέας Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η ποιητική πρόσληψη του «Ύμνου εις την ελευθερίαν» στο εθνικό κέντρο

Η διάλεξη αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης έρευνας διακειμένων (μιμήσεων ή/και μεταποιήσεων) του σολωμικού *Ύμνου εις την Ελευθερίαν* (1823) στην ποιητική παραγωγή εκπροσώπων τόσο της Α΄ Αθηναϊκής Σχολής όσο και των Επτανήσων. Πιο συγκεκριμένα, στην ομιλία εξετάζονται δύο ποιήματα, ο «Διθύραμβος εις τον λαόν της ελευθέρας και δούλης Ελλάδος» του Αλ. Σούτσου (1843) και «Η ΚΕ΄ Μαρτίου» του Γ. Ζαλοκώστα (που χρονολογείται γύρω στα 1834). Τα ποιήματα αυτά παρουσιάζουν ενδιαφέρουσες αναλογίες, θεματικές, γλωσσικές, στιχουργικές, ρητορικο-υφολογικές, με τον *Ύμνο* του Σολωμού. Ειδικότερα, ο «Διθύραμβος» του Σούτσου «μιμείται» το σολωμικό ποίημα τόσο στο μέτρο όσο και στη γλώσσα. Από την άλλη, η «ΚΕ΄ Μαρτίου» του Ζαλοκώστα παρακολουθεί σχεδόν στροφή τη στροφή τα θεματικά κέντρα και τα ρητορικά μέσα (σχήματα λόγου, εικόνες) του *Ύμνου* του Σολωμού, αλλά τον «μεταποιεί» επαναγράφοντάς τον στα γλωσσικά (αρχαϊστικά) και στιχουργικά μέτρα της Α΄ Αθηναϊκής Σχολής. Το βασικό μου πόρισμα είναι ότι η πρόσληψη του σολωμικού έργου, και δη του *Ύμνου*, του πιο γνωστού ποιήματος του Σολωμού ενόσω ζούσε, παράγει πιο δραστικά αποτελέσματα στο επίπεδο της ποιητικής πράξης, από την απλή δημοσίευση ή μνεία έργων του Επτανήσιου ποιητή σε ανθολογίες και έντυπα των Αθηνών. Η πρόσληψη αυτή αφορά τη διακειμενική συνομιλία / αμιλλητική σχέση με το σολωμικό ποίημα, όπως συμβαίνει με τα παραδείγματα του Αλ. Σούτσου και του Ζαλοκώστα, αλλά ίσως να είναι πιο σοφίλιασμένη (π.χ. στην ποίηση του Α.Ρ. Ραγκαβή). Σε κάθε περίπτωση, η ανάμνηση του σολωμικού *Ύμνου* μένει ζωντανή και επενεργεί γόνιμα στην πατριωτική ποίηση των Αθηναίων ρομαντικών ως το πρώτο «εθνικό» ποίημα της ελληνικής λευτεριάς.

Την εκδήλωση συντονίζουν οι Ερευνητές του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής και Λατινικής Γραμματείας Αλεξάνδρα Ροζοκόκη και Ανδρέας Σεραφείμ

Ο σύνδεσμος ηλεκτρονικής παρακολούθησης της τηλεδιάλεξης είναι:

<https://meet.lync.com/academyofathens/aserafeim/E8KU47DL>